

Årsberetning for Vandsektor- tilsynet 2024

April 2025

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Årsberetning for Vandsektortilsynet

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Online ISBN 978-87-7029-844-5

Årsberetningen er udarbejdet af
Vandsektortilsynet i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

April 2025

Indhold

Kapitel 1	4
Hvad er vores opgave?	4
1.1 Hvem er vi?.....	4
1.2 Hvad betaler du for dit vand?	5
1.3 Økonomiske rammer	8
1.4 Effektiviseringskrav	10
Kapitel 2	13
Det gør vi	13
2.1 Vi træffer årlige afgørelser over for vandselskaber og kommuner.....	13
Kapitel 3	15
Vandreguleringsudvalget	15
3.1 Aktuelt analysearbejde	15
Kapitel 4	16
Hvordan arbejder vi?	16
4.1 Effektiv drift.....	16
4.2 Økonomi	17
4.3 Hvis du vil vide mere	18

Kapitel 1

Hvad er vores opgave?

1.1 Hvem er vi?

I Vandsektortilsynet arbejder vi for vandpriser, der er stabile og ikke unødvendigt høje – under hensyntagen til blandt andet nødvendige investeringer i høj forsyningssikkerhed.

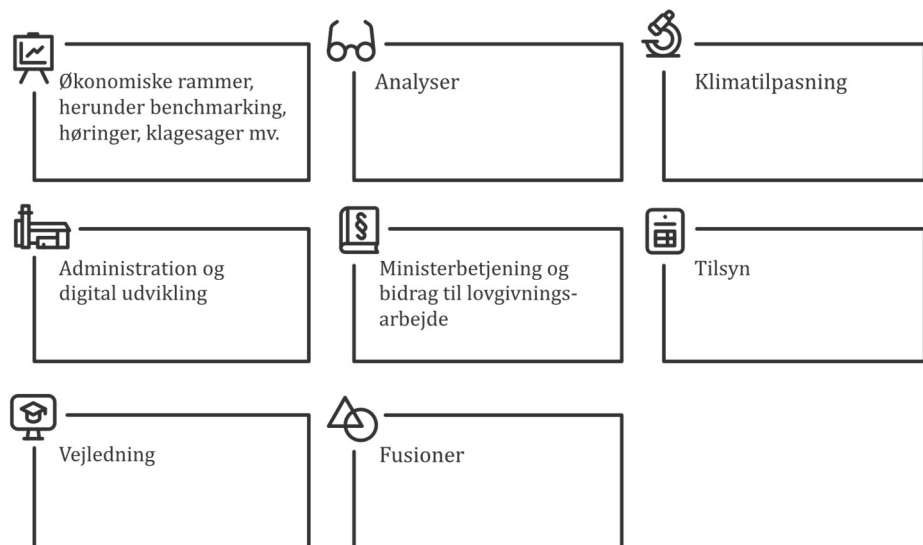
Vores primære opgave er at regulere de økonomiske forhold i sektoren, så drikke- og spildevandsselskaberne drives så effektivt som muligt. Derudover har vi opgaver vedrørende analyse, vejledning, monitorering og bidrag til regeludvikling mv. Vi arbejder dermed for at sikre mest muligt rent vand, klimatilpasning og miljøforbedringer for pengene.

Vandselskaberne har karakter af naturlige monopoler, idet forbrugerne ikke kan vælge leverandør. Drikke- og spildevandsselskaber er derfor ikke udsat for konkurrence. Uden konkurrence kan der opstå risiko for ineffektiv drift og unødvendigt høje priser, hvilket kan få økonomiske konsekvenser for både husholdninger og virksomheder.

For at modvirke dette er vandselskaberne underlagt økonomisk regulering, der har til formål at efterligne et konkurrencepres. Vi fastsætter årlige indtægtsrammer og stiller effektiviseringskrav baseret på produktivitetsudviklingen i sammenlignelige sektorer samt benchmarking af selskaberne. Med vores arbejde søger vi at sætte fokus på effektivitet såvel som innovation.

En velfungerende regulering skal sikre, at vandselskaberne kan imødekomme fremtidens behov samtidigt med, at hverken forbrugere eller virksomheder betaler unødvendigt meget for vand. Sidstnævnte bidrager blandt andet til, at danske virksomheder kan bevare deres konkurrenceevne.

Figur 1.1 Elementer i vores arbejde

Kilde: Egen tilvirkning.

1.2 Hvad betaler du for dit vand?

En kubikmeter vand (dvs. 1.000 liter) koster i gennemsnit 77 kr. (2024-priser), jf. figur 1.2. Betalingen omfatter både drikkevand fra vandhanen og det spildevand, der skylles ud i afløbet. Priserne er i gennemsnit 28 kr. for en kubikmeter drikkevand og 49 kr. for en kubikmeter spildevand.

Spildevand er dermed væsentligt mere omkostningstungt at håndtere end drikkevand. Det afspejler blandt andet, at spildevand skal renses mv., inden det kan ledes ud i naturen. Drikkevand skal derimod ikke renses i samme omfang.

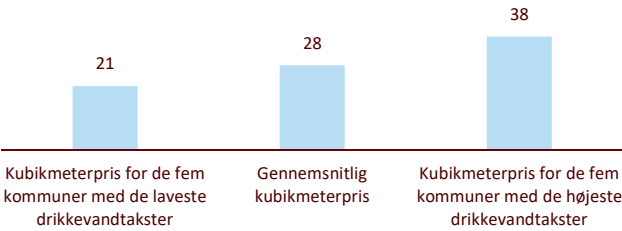
Forbrugernes vandregninger omfatter typisk faste grundbidrag og variable bidrag, hvor sidstnævnte afhænger af vandforbruget. De nævnte priser er derfor beregnet for en gennemsnitlig husstand bestående af godt 2 personer med et gennemsnitligt vandforbrug, jf. boks 1.1.

Både drikke- og spildevandpriser varierer betydeligt på tværs af kommunerne, jf. figur 1.2. I de fem kommuner, der har lavest takster på drikkevand, er vandprisen 21 kr. pr. m³. I modsætning hertil er drikkevandsprisen i de fem dyreste kommuner 38 kr. pr. m³.

I de fem billigste kommuner koster udledning af en kubikmeter spildevand 23 kr., mens det er mere end tre gange så omkostningsfuldt at udlede spildevand i de dyreste kommuner, hvor prisen er 76 kr. pr. m³. Det er dog ikke nødvendigvis de samme fem kommuner, der har både billigst drikke- og spildevand.

Figur 1.2 Prisen på vand varierer betydeligt på tværs af kommunerne, 2024-priser

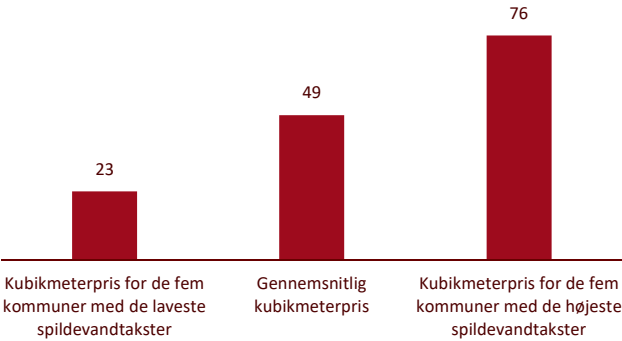
(a) Drikkevand

Anm.: Alt data er beregnet som et gennemsnit af priserne vægtet med debiteret vandmængde. Priserne er opgjort for en gennemsnitshusstand, der bruger 76 m³ vand årligt. Priserne er inkl. moms og afgifter. Data er baseret på 111 drikkevandselskaber, som vi har prisdata for. Disse selskaber står for 96,2 pct. af den samlede debiterede vandmængde fra regulerede drikkevandselskaber. Prisen indeholder både det faste årlige bidrag og kubikmeterprisen. Data er fra 2024 og angivet i 2024-prisniveau.

Kilde: Prisdata er fra DANVAS priskatalog. Data for debiteret vandmængde er fra vandselskabernes egne indberetninger.

(b) Spildevand

Anm.: Alt data er beregnet som et gennemsnit af priserne vægtet med debiteret vandmængde. Priserne er opgjort for en gennemsnitshusstand, der bruger 76 m³ vand årligt. Priserne er inkl. moms og afgifter. Data er baseret på 96 spildevandselskaber, som står for 100 pct. af den samlede debiterede vandmængde fra regulerede spildevandselskaber. Prisen indeholder både det faste årlige bidrag og kubikmeterprisen. Data er fra 2024 og angivet i 2024-prisniveau.

Kilde: Prisdata er fra DANVAS priskatalog. Data for debiteret vandmængde er fra vandselskabernes egne indberetninger.

Husholdningernes udgifter til vand afhænger hovedsageligt af husstandens størrelse. En gennemsnitlig husstand med 2,1 personer betaler i gennemsnit 5.850 kr. om året for drikke- og spildevand. For en familie med to voksne og tre børn er de årlige vandudgifter dobbelt så høje som i en gennemsnitlig husstand, jf. Boks 1.1.

Stigende vandpriser har størst betydning for familier med lave indkomster, hvilket tydeligt ses ved sammenligning af vandudgifters andel af den disponible indkomst på tværs af socialgrupper. I mellem- og højindkomstfamilier udgør udgifterne til vand omkring 1 pct. af familiens disponible indkomst, mens lavindkomstfamiliers vandudgifter udgør godt 4 pct. af deres disponible indkomst.

Boks 1.1 Hvad betaler husholdningerne for vand?

En gennemsnitlig familie med 2,1 personer bruger 76 m³ vand om året. Det koster i gennemsnit omkring 5.850 kr.

En "stor" familie med to voksne og tre børn, der bruger 170 m³ vand om året, betaler i gennemsnit omkring 11.650 kr. årligt.

En "lille" husholdning (fx en enlig) med et årligt vandforbrug på 50 m³ betaler i gennemsnit omkring 4.250 kr. om året.

En lavindkomsthusstand med en årlig disponibel indkomst på knap 140.000 kr. og et årligt vandforbrug på 76 m³ bruger i gennemsnit 4,2 pct. af husstandens disponible indkomst på drikke- og spildevand.¹

En husstand med en årlig disponibel indkomst på godt 470.000 kr. og et vandforbrug på 76 m³ vand om året bruger i gennemsnit 1,2 pct. af deres disponible indkomst på drikke- og spildevand.

En husstand med en årlig disponibel indkomst på knap 850.000 kr. og et vandforbrug på 76 m³ vand om året bruger i gennemsnit 0,7 pct. af deres disponible indkomst på drikke- og spildevand.

Vandpriserne har også betydning for erhvervslivet. Særligt inden for landbrug og gartneri er vand væsentlig for produktionen. Udgifterne til vand kan svinge fra år til år, fx hvis et år rammes af tørke. Erhvervet har imidlertid ofte egne vandboringer, som isoleret set reducerer behovet for leverancer fra vandselskaber.

Derudover har udgifterne til vand relativt stor betydning for industrien, idet udgifterne til drikkevand og spildevand udgør ca. 0,4 pct. af bruttoværditilvæksten. Der er imidlertid stor forskel på, hvor vandintensive industrierhvervene er. De mest vandintensive industrierhverv er fiskeindustrien, drikkevarerindustrien, mejerier, slagterier og kemisk industri, hvor vandudgifterne udgør op til knap 5 pct. af bruttoværditilvæksten. Fælles for disse erhverv er deres

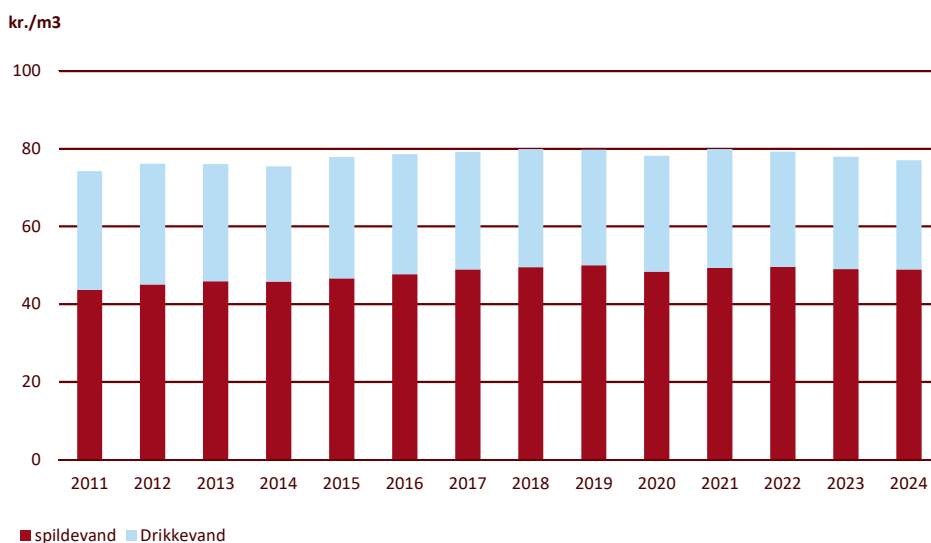
¹ 76 m³ vand svarer til gennemsnitsforbruget for en husstand. Den gennemsnitlige disponible indkomst er baseret på data for 2023 men er fremskrevet til 2024-prisniveau ved brug af Økonmistyrelsens lønindeks.

store eksport, hvorfor vandpriser har stor betydning for virksomhedernes internationale konkurrenceevne og dermed velstanden i Danmark.

Sammenlignet med industrien udgør udgifterne til drikkevand og spildevand en væsentligt mindre andel af bruttoværditilvæksten i handels- og serviceerhverv. Dette er på trods af, at vandforbruget i enkelte serviceerhverv – fx forlystelsesparker (herunder vandlande), hoteller og plejehjem – er relativt store.

Vandpriserne har dog været relativt stabile i perioden 2011-2024, jf. figur 1.3. En væsentlig forklaring herpå er den økonomiske regulering af vandselskaberne, der er med til at sikre, at vandtaksterne ikke stiger unødvendigt.

Figur 1.3 Vandpriserne har været relativt stabile i perioden 2011 til 2024

Anm.: Priserne er opgjort som vægtet gennemsnit. Priserne er inkl. moms og korrigeret til 2024-prisniveau.

Kilde: Prisdata er fra DANVAS priskatalog

Tidligere analyser fra Vandsektortilsynet viser, at den økonomiske regulering ikke svækker forsyningssikkerheden eller vandkvaliteten trods effektivitetspres. Tværtimod er drikkevandet ofte af højere kvalitet blandt de regulerede drikkevandsselskaber end blandt drikkevandsselskaber uden for reguleringen.² Endvidere viser en analyse fra Vandsektortilsynet, at effektiviseringskrav ikke svækker forsyningssikkerheden for hverken drikkevandsselskaber eller spildevandsselskaberne målt ved en række forskellige indikatorer for en sikker og stabil håndtering af vand af god kvalitet.³

² Jf. Bjørner, Hansen og Jakobsen, *Price cap regulation and water quality*, Journal of Regulatory Economics, 2021, 60:95-116.

³ Jf. *Er der sammenhæng mellem høj forsyningssikkerhed og effektivitet?*, december 2021, https://www.kfst.dk/media/5f2phpkd/forsyningssikkerhed-og-%C3%B8konomisk-efficiens_rettet_3.pdf.

Selvom der stilles effektiviseringskrav, kan indtægtsrammerne stige i vandselskaberne, fordi vandselskaberne kan søge om tillæg til forhøjelse af deres indtægtsramme, hvis de skal løse nye opgaver.

1.3 Økonomiske rammer

Vandsektortilsynet regulerer vandselskaber ved primært at træffe afgørelser om årlige økonomiske rammer. De økonomiske rammer er indtægtsrammer, som er en øvre grænse for vandselskabernes indtægter. Rammerne fungerer dermed indirekte som et loft over vandprisen. Vi stiller samtidig krav om, at vandselskaberne foretager effektiviseringer, så vandpriserne ikke bliver højere end nødvendigt.

I 2024 fastsatte vi selskabernes samlede økonomiske rammer for 2025 til 17 mia. kr. Rammerne udgør samlet set 4,9 mia. kr. for drikkevandsselskaberne og 12,1 mia. kr. for spildevandsselskaberne, jf. figur 1.4 og figur 1.5.⁴

Fastsættelsen af de økonomiske rammer tager udgangspunkt i omkostninger fra den økonomiske ramme året før. Når rammen øges, får selskabet mulighed for at opkræve en højere pris hos forbrugerne, mens en nedjustering af rammen betyder, at vandselskabet må opkræve mindre hos forbrugerne.

De væsentligste elementer i fastsættelsen af de økonomiske rammer i 2024 er:

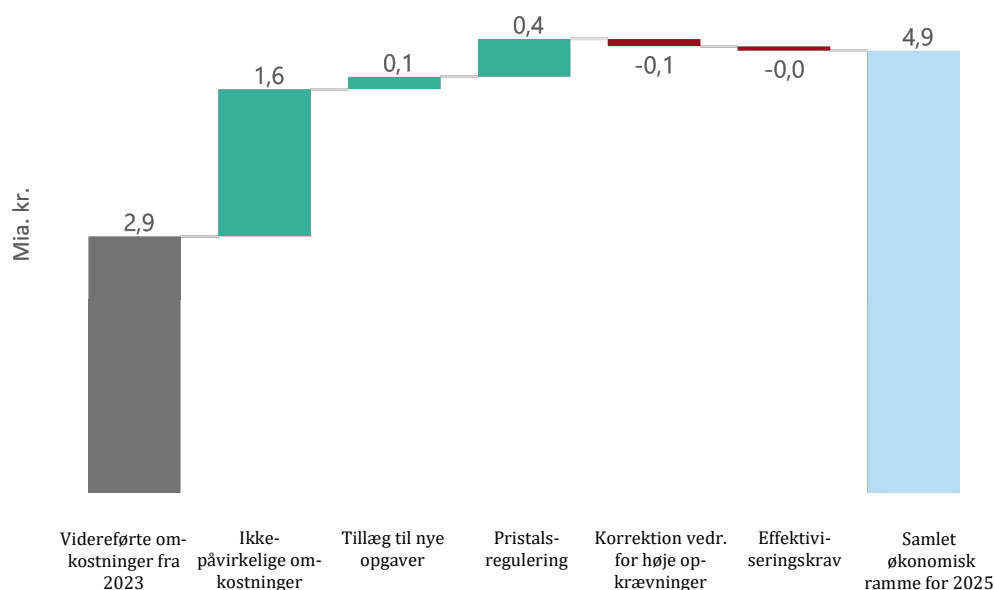
- » **Ikke-påvirkelige omkostninger** (fx grundvandsbeskyttelse, skatter og afgifter, køb af vand fra andre regulerede selskaber).⁵ Omkostningerne lægges til den økonomiske ramme på baggrund af indberetning fra selskaberne. De ikke-påvirkelige omkostninger er ikke omfattet af effektiviseringskrav.
- » **Tillæg** (fx til udvidelse af forsyningsområdet, nye opgaver der er pålagt af kommunen eller myndigheder eller klimatilpasning). Tillæg lægges til den økonomiske ramme efter ansøgning fra selskaberne og akkumuleres over tid, dvs. at et tillæg i den økonomiske ramme for 2025 vil indgå i den økonomiske ramme for 2026 som en del af de videreførte omkostninger.
- » **Pristalsregulering** som lægges til den økonomiske ramme, og er opgjort på baggrund af relevante indeks fra Danmarks Statistik.⁶
- » **Korrektion for om selskabet tidligere har opkrævet for meget hos forbrugerne.** Hvert år kontrollerer vi, om selskaberne i et tidligere år har opkrævet flere indtægter fra forbrugerne, end deres rammer tillod. Hvis det er tilfældet, fraregnes der et beløb i rammen svarende til det, der er opkrævet for meget.
- » **Effektiviseringskrav til omkostningerne.** Hvert år pålægger vi selskaberne et generelt krav, som omfatter alle regulerede selskaber. Derudover får ineffektive selskaber i benchmarkingen et individuelt effektiviseringskrav. Begge krav indebærer en reduktion af rammen, jf. også afsnit 1.4.

⁴ Indtægtsrammerne opgøres eksklusive moms men inklusive afgifter. Afgifterne omfatter bl.a. vandafgift, bidrag til drikkevandsbeskyttelse og spildevandsafgifter.

⁵ Jf. ØR-bekendtgørelsens § 9, stk. 4, nr. 1-15. Fra 1. januar 2025 er "ikke-påvirkelige omkostninger" omfattet af tillæg efter ØR-bekendtgørelsens § 10. Omkostningerne er fortsat ikke underlagt effektiviseringskrav.

⁶ Læs mere om hvordan vi beregner pristalskorrektionen her: www.kfst.dk/vandtilsyn/analyser/pris-og-produktivitetsudvikling/

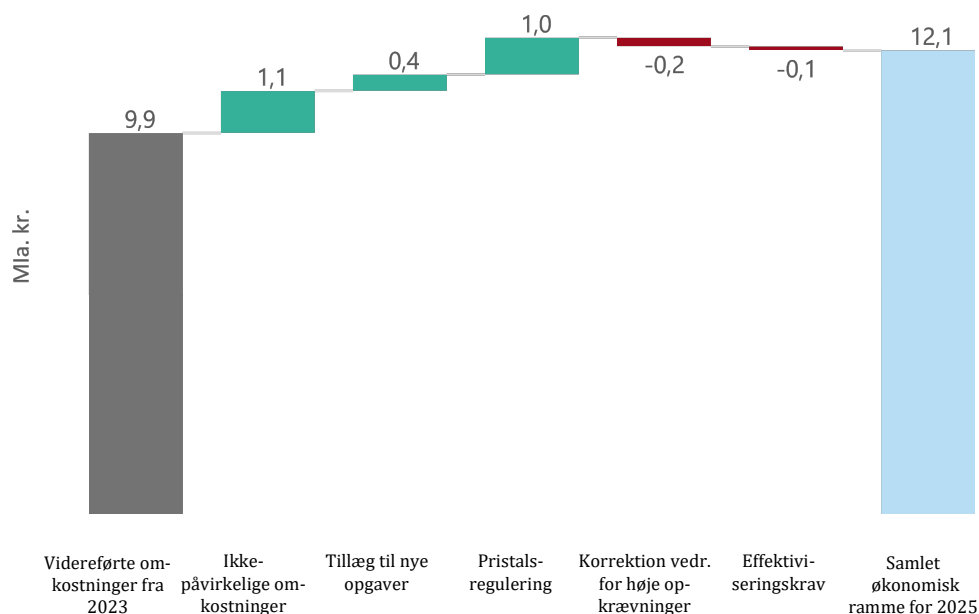
Figur 1.4 Fastsættelse af økonomiske rammer for drikkevandsselskaber for 2025

Anm.: Fastsættelsen af de økonomiske rammer tager udgangspunkt i de videreførte omkostninger fra året før (grå søjle). Hertil lægges ikke-påvirkelige omkostninger, tillæg og pristalsregulering (grønne søjler). Dernæst fratrækkes for store opkrævede indtægter fra tidligere år og effektiviseringskrav (røde søjler). Det summer til den samlede økonomiske ramme for året (blå søjle). Tillæggene i figuren er opgjort brutto. Det vil sige, at det både er nye tillæg, selskaberne har fået i de økonomiske rammer for 2025 og negative korrektioner af tidligere givne tillæg, som trækkes fra de økonomiske rammer i 2025. *Videreførte omkostninger, ikke påvirkelige omkostninger og tillæg til nye opgaver* er angivet i 2024-prisniveau. De resterende værdier er angivet i 2025-prisniveau.

Kilde: Egne beregninger

Figur 1.5 Fastsættelse af økonomiske rammer for spildevandsselskaber for 2025

Anm.: Se anmærkning til figur 1.4.

Kilde: Egne beregninger

De samlede økonomiske rammer er steget 3,2 pct. for drikkevandsselskaber og 8,5 pct. for spildevandsselskaber fra 2024 til 2025 (i løbende priser). Stigningen i de økonomiske rammer for begge selskabstyper skyldes flere nye tillæg til nye opgaver, stigende ikke-påvirkelige omkostninger og en højere pristalsregulering. Priskorrekturen, der blev anvendt i de økonomiske rammer, var højere end den almindelige inflation grundet tidsforsinkelsen i priskorrektionen, som beregnes som et flerårigt gennemsnit.

1.4 Effektiviseringskrav

Som nævnt nedjusteres selskabernes økonomiske rammer med effektiviseringskrav, som skal efterligne det konkurrencepres, der findes på et velfungerende marked og tilskynde en omkostningseffektiv drift og omkostningseffektive investeringer. Der er to slags effektiviseringskrav:

1. Et generelt effektiviseringskrav til alle vandselskaber
2. Et eventuelt individuelt effektiviseringskrav til de større vandselskaber (med en debiteret vandmængde over 800.000 m³), hvor deres økonomiske ramme som en del af benchmarkingen er vurderet for høj.⁷

Der stilles ikke effektiviseringskrav til de ikke-påvirkelige omkostninger.

Det generelle effektiviseringskrav

Det generelle effektiviseringskrav afspejler den produktivitetsudvikling, der ville være i sektoren, hvis vandselskaberne var i reel konkurrence med hinanden. På et marked med konkurrence er virksomhederne nødt til hele tiden at styrke deres produktivitet. Det generelle effektiviseringskrav har dermed til hensigt at sikre, at vandselskaberne vedvarende har et incitament til at følge med produktivitetsudviklingen på trods af fraværende konkurrence.

De generelle krav er i dag forskellige for selskaber, der debiterer over hhv. under 800.000 m³ vand. Der stilles også forskellige generelle effektiviseringskrav til hhv. drifts- og anlægsomkostninger i selskabernes økonomiske rammer, jf. tabel 1.1. Satserne beregningen af de generelle krav til selskabernes økonomiske rammer er fastsat i lovgivningen.

Vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde over 800.000 m³ får stillet et fast årligt effektiviseringskrav til deres driftsomkostninger på 2 pct. Derimod følger satsen for det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger produktivitetsudviklingen på konkurrenceudsatte markeder. Produktivitetsudviklingen fastsættes ud fra senest tilgængelige data fra Danmarks Statistik for undergrupperne "Bygge og anlæg" og "Markedsmæssig økonomi". For 2024 er det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger for store selskaber på den baggrund fastsat til 0 pct.⁸

Vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde under 800.000 m³ får stillet et fast årligt effektiviseringskrav på 1,7 pct. til både drifts- og anlægsomkostninger.

⁷ Vandselskaber med en debiteret vandmængde mindre end 800.000 m³ kan frivilligt vælge at deltage i benchmarkingen. Resultatet af benchmarkingen for de mindre vandselskaber vil dog ikke få indflydelse på selskabets økonomiske ramme.

⁸ Det bemærkes, at produktivitetsudviklingen faktisk er negativ i 2024-beregningen. Der kan dog ikke stilles negative effektiviseringskrav, hvorfor det generelle effektiviseringskrav er fastsat til 0 pct.

Tabel 1.1 **Generelle effektiviseringskrav i de økonomiske rammer for 2024**

Selskabsstørrelser	Generelt effektiviseringskrav til anlægsomkostninger	Generelt effektiviseringskrav til driftsomkostninger
	pct.	pct.
Over 800.000 m ³ debiteret vand	0,0 (beregnet)	2,0*
Under 800.000 m ³ debiteret vand	1,7*	1,7*

Anm.: I 2024-beregningen er det generelle effektiviseringskrav reelt negativt, og derfor fastsættes det til 0 pct.

**Fastsat ved lov.*

Kilde: Vandsektortilsynet, Pris og produktivitetsudvikling, 2024.

Det individuelle effektiviseringskrav

Vi fastsætter et individuelt effektiviseringskrav til vandselskaber, hvis benchmarking viser, at de har et potentiale for effektivisering.⁹ Vi stiller således individuelle effektiviseringskrav til selskabernes økonomiske rammer for at understøtte deres effektive drift.

I benchmarkingen sammenligner vi de enkelte vandselskabers omkostningseffektivitet med hinanden. Ved sammenligning af selskaberne tager vi højde for, at der kan være forskel på selskabernes produktion og de vilkår, de er underlagt. Vi bruger resultatet fra benchmarkingen til at beregne et effektivt omkostningsniveau for selskabernes økonomiske rammer – altså den størrelse rammerne bør have, hvis hvert selskab var ligeså effektivt som de mest effektive selskaber i sektoren.

Et selskab får nedjusteret sin økonomiske ramme med et individuelt effektiviseringskrav, hvis selskabets ramme er højere end det effektive omkostningsniveau fundet ved benchmarkingen.

I lovgivningen er der fastsat et loft over de enkelte individuelle effektiviseringskrav på 2 pct. af et selskabs økonomiske ramme. Et individuelt effektiviseringskrav kan således ikke overstige 2 pct. årligt, uanset hvor stort effektiviseringspotentiale der findes i den økonomiske ramme.

Selskaberne benchmarkes hvert andet år. Drikkevandsselskaberne benchmarkes i lige år, mens spildevandsselskaberne benchmarkes i ulige år.

I 2024 benchmarkede vi 75 drikkevandsselskaber. Vi stillede individuelle effektiviseringskrav for i alt 14,4 mio. kr. til drikkevandsselskabernes økonomiske rammer for 2025. Det svarer i gennemsnit til omtrent 0,4 pct. af drikkevandsselskabernes samlede økonomiske rammer.

Af de 75 drikkevandsselskaber fik 44 selskaber ikke stillet noget individuelt effektiviseringskrav, da der på baggrund af resultatet fra benchmarkingen ikke blev identificeret et effektiviseringspotentiale i deres økonomiske ramme. Otte selskaber fik stillet et krav på de maksimale 2 pct. af deres økonomiske ramme.

Ny metode til benchmarking i 2024

Vi udvikler løbende vores benchmarkingmetoder og datagrundlag for benchmarkingmodellen. I år har vi indført en ny benchmarkingmetode. Den nye metode er en såkaldt *DEA-Order-M-metode (Order-M)*, som vi vurderer er mere retvisende til benchmarking af vandselskaberne.

⁹ Det er alene de store vandselskaber, der leverer mere end 800.000 m³ vand om året, der indgår i benchmarkingen og dermed får et individuelt effektiviseringskrav.

Den nye metode erstatter samtidig den hidtidige metode, hvor resultatet af benchmarkingen er baseret på det højeste resultat af to benchmarkingmetoder, en såkaldt *DEA-metode* og en såkaldt *SFA-metode*.

Vandsektortilsynet vurderer, at den nye benchmarkingmetode er mere retvisende og robust end den hidtidige metode. Den nye metode er en simpel udvidelse af den nuværende DEA-metode, hvor antallet af effektive selskaber (den effektive front) udvides blandt andet for at udjævne unøjagtigheder og støj i data mv. Netop hensynet til støj har været en vigtig argumentation for, at Vandsektortilsynet tidligere har inddraget SFA-metoden i benchmarkingen af selskaberne. SFA-metoden er imidlertid følsom overfor ændringer i indberettet data, og benchmarkingresultaterne har derfor varieret en del fra år til år.

Den effektive front i Order-M udvides samtidigt med mindre effektive selskaber, der ikke var en del af fronten i DEA. Fronten består dermed af selskaber, der i gennemsnit er mindre effektive end ved den hidtidige DEA-model. Det medfører, at resultaterne ved den nye metode altid stiller selskaberne bedre end ved den gamle metode.

Udover den nye benchmarkingmetode har vi også indført en ny metode til at identificere selskaber, der statistisk set adskiller sig markant fra de øvrige selskaber og derfor skal håndteres særskilt. Den nye metode gør det muligt også at identificere klynger af selskaber, der tilsammen adskiller sig markant fra de øvrige selskaber. Det var ikke muligt før, hvor disse selskaber i højere grad blev identificeret ved en konkret vurdering.

Endeligt er der indført nogle mindre justeringer til costdriveranalysen, der blandt andet indebærer, at definitionen af relative costdrivere er justeret. Samtidigt er costdriveranalysen justeret, så alle costdrivere fremover håndteres i en samlet regressionsanalyse frem for at håndtere hver costdriver enkeltvis.

Du kan læse mere om benchmarking, metode og resultater på www.kfst.dk/vandtilsyn/benchmarking/

Kapitel 2

Det gør vi

2.1 Vi træffer årlige afgørelser over for vandselskaber og kommuner

Hvert år fastsætter vi de økonomiske rammer for vandselskaberne. Det gør vi på baggrund af selskabernes indberetninger om deres økonomi og ansøgninger om tillæg til fx investeringer.

Alle vandselskaber, der er omfattet af vandsektorloven, skal årligt indberette data til de økonomiske rammer – og for de største selskabers vedkommende også til brug for benchmarking. Vi udgiver indberetningsvejledninger til selskaberne forud for, at indberetningen åbner. Vejledningerne blev i 2024 sendt i høring i januar, og i den forbindelse holdt vi ét online vejledningssmøde. De endelige indberetningsvejledninger blev udgivet i slutningen af februar 2024.

Indberetningsperioden er fra 1. marts til 15. april. Herefter kvalitetssikrer og behandler vi de oplysninger, selskaberne har indberettet til os, og vi benchmarker de største selskaber. Senest den 15. september modtager alle selskaber et udkast til deres afgørelse om de økonomiske rammer for det kommende år i høring. Senest den 15. oktober vil de selskaber, som har indsendt et høringssvar til vores udkast til afgørelse, modtage en endelig afgørelse.

Vandsektortilsynets har siden 1. juli 2024 ført tilsyn med markedsmæssigheden af vandselskabernes aftaler og med vandselskabernes tilknyttede virksomhed.

Vandselskaberne skal indgå aftaler på markedsvilkår, så vandpriserne for forbrugerne ikke stiger unødvendigt. Det bemærkes, at tilsynet med markedsmæssighed alene afspejler en ændring i Vandsektortilsynets tilsynsopgave. Vandselskabernes aftaler har også hidtil været omfattet krav om markedsmæssighed.

Vandselskaberne skal derfor senest 1. juli hvert år indberette aftaleoversigter til Vandsektortilsynet. Oversigterne omfatter aftaler med koncern- og interesseforbundene selskaber samt aftaler med øvrige parter, der er væsentlige for det enkelte selskab. Vandselskabernes aftaler vil herefter blive analyseret med henblik på at vurdere markedsmæssigheden heraf.

Vandselskaberne må herudover kun deltage i anden *tilknyttet virksomhed*, der har nær tilknytning til vandforsyning og spildevandshåndtering mv. Tilknyttet virksomhed skal udøves på kommercielle vilkår. Herudover skal tilknyttet virksomhed enten udøves i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar eller holdes regnskabsmæssigt adskilt fra vandselskabets hovedaktiviteter.

Tilsynet med markedsmæssighed er en udvidelse af Vandsektortilsynets tilsynsopgave, der også omfatter tilsynet med stoploven og tilsyn med tilknyttet virksomhed. Sidstnævnte tilsyn er overflyttet fra Energistyrelsen til Vandsektortilsynet 1. juli 2024.

Stoplovens formål er at sikre, at de forbrugerfinansierede værdier, der skabes i vandsektoren, forbliver i vandsektoren og ikke bliver anvendt til dækning af kommunale opgaver. Afgørelser efter stoploven skal således sikre, at der ikke overføres værdier fra et drikke- eller spildevandsselskab til ejerkommunen. Kommunerne indberetter senest 1. februar til os hvilke værdioverførsler, kommunen har modtaget fra tilknyttede vandselskaber.

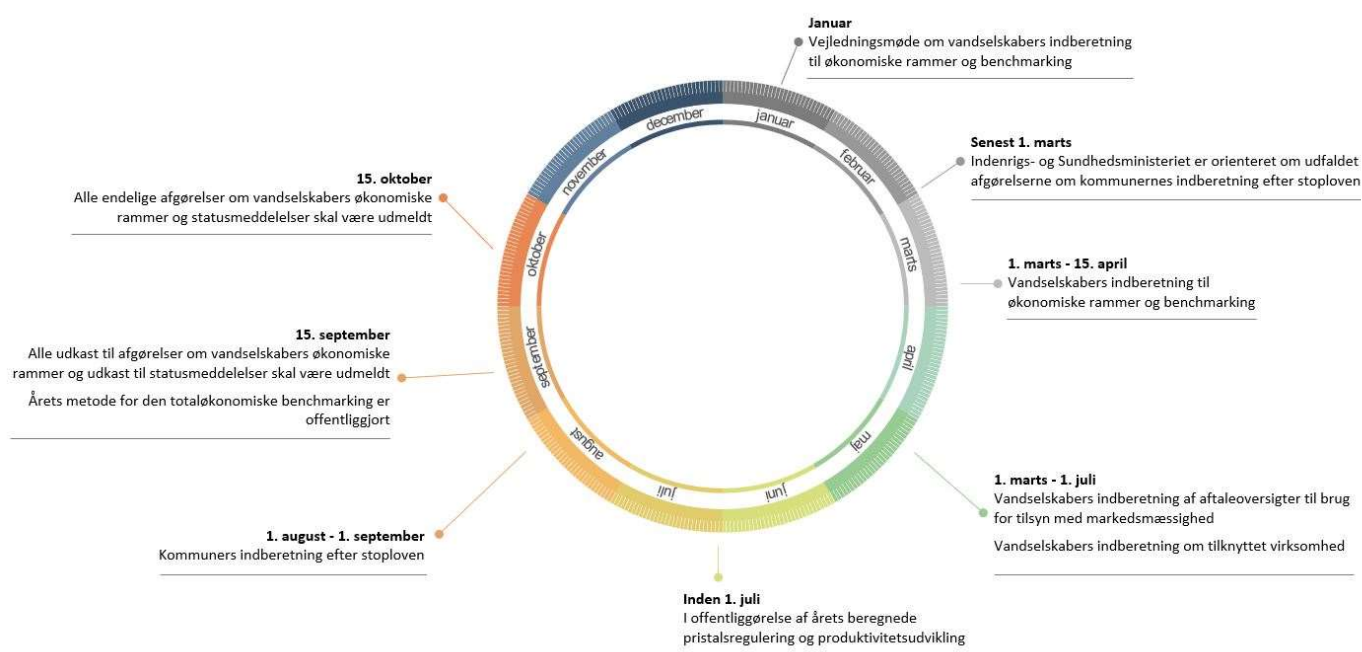
I 2024 har vi blandt andet:

» Fastsat økonomiske rammer for 2025 for 221 drikke- og spildevandsselskaber.

- » Udgivet vejledning til indberetning til økonomiske rammer samt revisionsinstruks og skabelon til revisorerklæringer. Desuden har vi udgivet en vejledning om indberetning til benchmarking. Vi har afholdt vejledningsmøde og webinarer om udvalgte emner i indberetningen.
- » Udviklet et nyt system til indberetning af aftaleoversigter. Vi har udgivet en vejledning om indberetningen og afholdt vejledningsmøde såvel som webinar, hvor selskaberne har haft mulighed for at stille spørgsmål til det ny tilsyn.
- » Behandlet 77 ansøgninger om forhåndsgodkendelse af tillæg. Vores gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 73 dage, efter sagen var fuldt oplyst.
- » Truffet 98 stoplovsafgørelser. I den forbindelse har vi udgivet en vejledning til indberetning til stoplov og afholdt vejledningsmøde herom.
- » Truffet 18 afgørelser om nye økonomiske rammer i forbindelse med fusioner mellem vandselskaber med en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 22 hverdage.
- » Udgivet vejledninger om, hvordan selskaberne bruger VandData, og hvordan vi udfører kontrol med overholdelse af rammer. Hertil kommer udgivelse af årets pris- og produktivitetstal.
- » Leveret en række faglige bidrag og beregninger til udkast til revideret vandsektorlov. Mere herom i Kapitel 3.

Vores driftsopgaver følger en række frister fastsat i lovgivning, jf. figur 2.1.

Figur 2.1 Årshjul

Kilde: KFST.dk

Kapitel 3

Vandreguleringsudvalget

3.1 Aktuelt analysearbejde

I maj 2024 nedsatte regeringen Vandreguleringsudvalget med det formål at efterse den økonomiske regulering af vandsektoren. Udvalget skal vurdere, hvordan reguleringen bedst kan understøtte en effektiv og gennemsigtig forsyning af drikkevand og håndtering af spildevand, samtidig med at forbrugernes priser holdes lave og stabile.

Vandsektortilsynet er tilknyttet sekretariatsbetjeningen af Vandreguleringsudvalget. Siden sommeren 2024 har vi således lagt vores analyseressourcer i at skabe grundlag for Vandreguleringsudvalgets arbejde.

Vandreguleringsudvalget er nedsat for at udvikle en fremtidssikret økonomisk regulering af vandsektoren. Udvalget skal efterse den nuværende økonomiske regulering og på den baggrund give regeringen anbefalinger til en ny regulering af vandsektoren.

Den økonomiske regulering skal især tage udgangspunkt i fire centrale principper:

- 1) Vandselskaberne skal kunne dække omkostninger til investeringer i nuværende såvel som fremtidige opgaver.
- 2) Reguleringen skal tilskynde selskaberne at løse nuværende såvel som kommende opgaver så effektivt som muligt uden at gå på kompromis med vandforsyning – herunder forsyningssikkerhed, miljø og klima mv.
- 3) Reguleringen skal kunne forstås og anvendes af vandselskaber og øvrige interessenter.
- 4) Reguleringen skal understøtte, at vandselskaberne er innovative, at vandselskaberne realiserer klimamæssige og økonomiske potentialer ved sektorkobling, samt at vandselskaberne bidrager til at fremme dansk eksport af vandteknologiløsninger mv.

Udvalget består af en uafhængig formand samt eksperter fra både forskningsverden og erhvervslivet. Tilsammen besidder udvalget relevante kompetencer og erfaringer med monopolregulering af vandsektoren og andre forsyningssektorer samt indsigt i ledelse og drift af forsyningsselskaber.

Vandreguleringsudvalget vil desuden modtage input og sparring fra vandsektorlovens *kontaktudvalg*, som omfatter centrale interessenter, herunder brancheorganisationer og repræsentanter for forbrugerne.

Udvalget forventes at aflægge en delrapport i 2025 og en endelig rapport i 2026.

Kapitel 4

Hvordan arbejder vi?

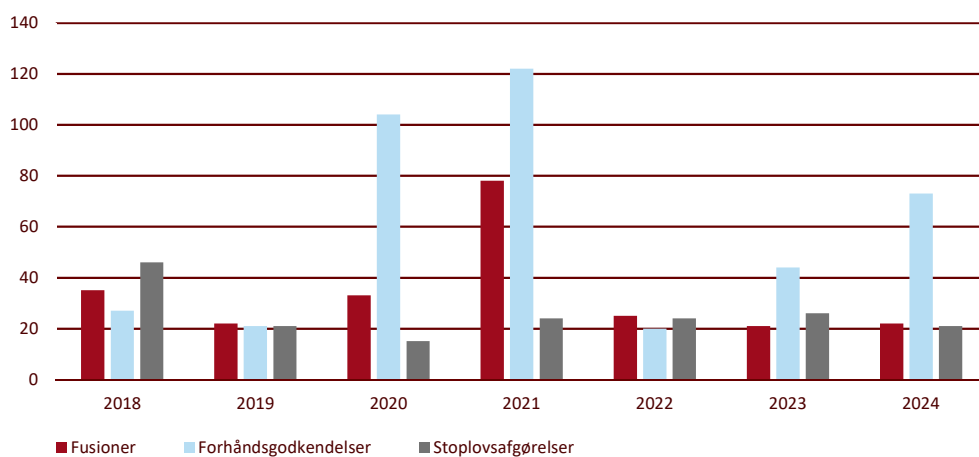
4.1 Effektiv drift

I Vandsektortilsynet arbejder vi målrettet med at optimere vores driftsopgaver. Vi vil gerne være effektive og prioritere opgaver og løsninger ud fra højest mulig effekt. Samtidig vil vi gerne være en tilsynsmyndighed med høj faglighed og transparens, både i vores afgørelser, vejledninger og analyser.

Vandselskaberne skal kunne regne med, at afgørelser bliver sendt inden for de frister, der er fastsat i lovgivningen. Vi ønsker herudover, at vores sagsbehandlingstider i øvrigt er rimelige. Udover de lovfastsatte frister har vi også interne mål for vores sagsbehandlingstider.

Der har de senere år været en tendens til kortere sagsbehandlingstider for fusioner og forhåndsgodkendelser, jf. figur 4.1. Imidlertid har der været en stigning i sagsbehandlingstiden for forhåndsgodkendelser fra 2023 til 2024. Det skyldes bl.a., at antallet af forhåndsgodkendelser er næsten fordoblet fra 42 i 2023 til 77 i 2024.

Figur 4.1 Sagsbehandlingstider

Anm.: Sagsbehandlingstiden er opgjort i hverdage for fusionssager, mens den er opgjort i kalenderdage for forhåndsgodkendelser og stoplovssager.

Kilde: Egen tilvirkning

Vi har også i 2024 arbejdet med en række mål og projekter som skal styrke vores interne effektivitet:

Indberetningssystem

Vi har givet vores indberetningssystem "VandData" en større opdatering i 2022, som fortsatte i 2023 og 2024. VandData er det system, hvor selskaberne hvert år indberetter oplysninger til os i forbindelse med de økonomiske rammer, og hvor kommunerne indberetter til os i forbindelse med stoploven. Opdateringen af VandData har betydet, at vi har fået bedre muligheder for at arbejde effektivt med de data, selskaberne indsender, og at vi har fået bedre muligheder for at opdatere VandData med nye elementer og forbedringer.

Digitalisering af sagsbehandling og kvalitetssikring

Vi arbejder løbende med at digitalisere vores sagsbehandling, så vi samlet set kan løse de samme opgaver mere effektivt. I 2024 har vi udført følgende:

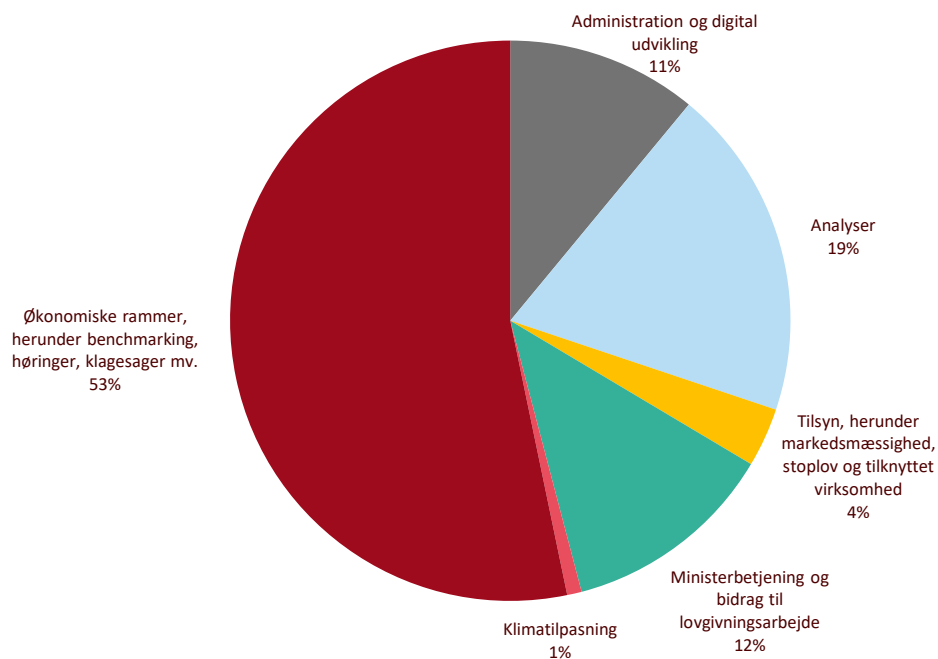
- » Oprettet ansøgningsblanket til ansøgninger om mål.
- » Vedligeholdt og udviklet vores datavarehus og løbende arbejdet med effektivisering af sagsstyringsprocessen.
- » Indberetningsmulighed af aftaleoversigt i forbindelse med vores tilsyn med markedsmasinghed.

4.2 Økonomi

Vi er som udgangspunkt finansieret af afgifter, som betales af de drikke- og spildevandsselskaber, der er omfattet af vandsektorloven. I 2024 var Vandsektortilsynets indtægter på 23,3 mio. kr. Vores ressourcer skal ses i lyset af den effekt, vores arbejde skaber for forbrugere og virksomheder. Vi følger på samme måde som andre statslige institutioner et årligt effektiviseringskrav på 2 pct.

Vi bruger det meste af vores tid på vores kerneopgaver, som er fastsættelse af økonomiske rammer med benchmarking mv., stoplovsafgørelser til kommunerne, vejledning, økonomiske analyser (herunder sekretariatetsarbejde til Vandreguleringsudvalget), faglig understøttelse af betjeningen af ministre, Folketinget mv. og faglige bidrag til lov- og regeludvikling. Herudover anvender vi også en del ressourcer på klagesager, formidling og løbende optimering af egne processer, jf. Figur 4.2.

Figur 4.2 Tidsforbrug i 2024

Kilde: Egne beregninger.

4.3 Hvis du vil vide mere

Hvis du vil vide mere om Vandsektortilsynet arbejde, kan du gå ind på www.kfst.dk/vandtilsyn eller kontakte os på vand@kfst.dk.

Her kan du også tilmelde dig vores nyhedsbrev *VandNyt* med information til vandselskaber, deres bestyrelser og rådgivere samt andre interesserede.